(iki 1,5–1,8 m) susiformavo oficinos statybos ir rekonstrukcijų metu (XVIII–XIX a.). Apatinis, virš įžemio fiksuotas juodžemio, degėsių, medžio puvėsių ir gyvulių kaulų sluoksnis veikiausiai susiformavo XV–XVI a. pirmojoje pusėje. Tačiau tai patvirtinančių archeologinių radinių nesurasta.

Oficinos tarpuvartėje (patalpa H) ir Š koridoriuje kultūrinis sluoksnis suardytas XX a. antrojoje pusėje, tiesiant požemines komunikacijas. Oficinos korpuso P dalyje (patalpos A, B, C, D, koridorius, tranšėjose prie P ir V sienos) įžemis nepasiektas dėl techninių kliūčių (darbų sauga) arba įsitikinus, kad pamatai yra gerai išlikę ir jų nereikia tvirtinti.

Archeologinių tyrinėjimų metų surinkti įvairūs archeologiniai radiniai: buitinės keramikos, koklių, stiklinių indų, čerpių, geležies šlako fragmentai. Registruoti 244 radiniai. Santykinai nedidelis jų kiekis leidžia daryti išvadą, jog šioje vietovėje nebuvo aktyvios ūkinės veiklos – pelkėta vietovė, gynybinės sienos artumas. Daugiausia radinių (koklių) aptikta patalpoje B ir tranšėjoje prie oficinos Š sienos. Kitose tirtose vietose aptikti tik pavieniai radiniai arba jų iš viso nebuvo. Didžioji radinių dalis datuojama XVI a. antrąja puse – XVII a. Kiti radiniai iš XVIII–XIX a. Tarp plokštinių koklių vyrauja du motyvai: heraldinis (dvigalvis erelis) ir įgaubti kvadratai.

INVESTIGATIONS AT THE MAIRONIO STREET 10

During the archaeological investigations of the site at the Maironio Str. 10 (the territory of the St. Francis and St. Bernard Church and Convent) an area of 349 m^2 was investigated. Fragments of earlier brick structures (of the 16th–17th century) built prior to the *officina* were discovered. Besides that, fragments of the defensive walls of the city orientated W–E and SE were found. On the corner there was a defensive tower orientated NE–SW. Its purpose was to defend the eastern side of the former Bernadine's Gates. Fragments of the western, eastern, northern and southern corners of the tower were excavated. The external dimensions of the rectangular tower were about 6.5x8.8 m. The foundation pits excavated in the churchyard territory contained a large number of human bones (not less than of 177 individuals) coming from destroyed graves of the 16th–17th century. The cultural layer was 1.6–4 m thick. It dated to the first half of the 16th–19th century. During the investigations 244 archaeological finds datable to the second half of the 16th–19th century were collected.

TYRINĖJIMAI ŠV. MYKOLO G. 6

Robertas ŽUKOVSKIS

2004 m. buvo vykdomi archeologiniai tyrinėjimai Vilniuje, Šv. Mykolo g. 6 pastato P korpuso P patalpoje, kurioje numatyta įrengti rūsį. Ankstesni archeologiniai tyrinėjimai buvo vykdyti ir viename iš R korpusų, kasamo rūsio vietoje (*ATL 1998 ir 1999 metais*, V., 2000, p. 463) bei P korpuso Š patalpoje (*ATL 2003 metais*, V., 2005, p. 196–197).

Pirminis pastatas Šv. Mykolo g. 6, priklausantis Vilniaus senamiesčio 23 kvartalui, buvo barokinio stiliaus, turėjo dviejų patalpų rūsį po R dalimi. Pastatas buvo stipriai rekonstruotas klasicizmo laikotarpyje, tuoj po 1812 m. karo. Rekonstrukcijos metu buvo gerokai pakeista pastato V dalis, pastatyti kiemo korpusai.

Atlikus 2003 m. archeologinius tyrinėjimus Š pastato (Šv. Mykolo g. 6) pusėje, liko neištirtas apie 15 m^2 plotas po kavinės „Gabi" pirmojo aukšto P patalpa. Tirtas plotas buvo keturkampio formos (5x3,04–3,2 m), šiek tiek siaurėjantis į P pusę, orientuotas Š–P kryptimi. Vertikaliai nukastas 1,6 m storio XX a. supiltinis sluoksnis. Horizontaliai kastas 0,6 m storio tamsiai pilkos žemės sluoksnis su smulkiomis griuvenomis, kalkių skiedinio tarpsluoksniu, retais degėsiais ir XVII–XIX a. radiniais. 2,3 m gylyje pasiektas tamsiai pilkos žemės sluoksnis su XV–XVII a. radiniais. Smėlio, žvyro įžemis pasiektas 3 m gylyje.

Tyrimų metu fiksuoti 3 arkiniai pamatai. *Pamatas 1,* atkastas 2003 m., išmūrytas skersai rūsio patalpos iš 28x14,5–15x5 cm dydžio plytų, rištų kalkių skiediniu. *Pamatas 2* atkastas 1,26–1,45 m atstumu į P nuo pirmojo. Jis mūrytas skersai iškastos patalpos, R–V kryptimi, iš 31x16x6,5 – 32x16,5x7,5 cm dydžio plytų, rištų kalkių skiediniu. *Pamatas 3* atkastas rūsio patalpos PV dalyje, orientuotas ŠV–PR kryptimi. Arkos Š dalis remiasi į arkinį pamatą 2, P – į rūsio P sieną. Pamatui naudotos 27,5x?x6, 28,3x15x6 cm dydžio plytos, rištos kalkių skiediniu. Atkastos rūsio sienos ir arkiniai pamatai datuojami XVII–XVIII a. viduriu. Ankstyviausia – R siena (XVII a.). V bei P siena, arkiniai pamatai veikiausiai sumūryti XVIII a. pirmojoje pusėje – viduryje. XVIII a. įrengtas rūsys, matyt, buvo užpiltas XIX a.

INVESTIGATIONS AT THE ŠV. MYKOLO STREET 6

In 2004 archaeological investigations were performed at the Šv. Mykolo Str. 6 (Vilnius) in a newly-built cellar. During the investigations potshards and stove-tile fragments dating to the 15th–17th century were found. The cultural layer was up to 3 m thick.

TYRINĖJIMAI PILIES G. 42–1

Robertas ŽUKOVSKIS

2005 m. vykdyti archeologiniai tyrinėjimai Vilniuje, pastato Pilies g. 42–1 patalpoje. Tyrinėjimų tikslas – ištirti kultūrinį sluoksnį naujai įrengiamo rūsio vietoje. Tirtas apie 20 m^2 plotas.

Pirmosios žinios apie pastatą Pilies g. 42 yra iš XVII a., tačiau jo pastatymo laikas yra ankstesnis – PV ir R pastato dalyje yra gotikinės statybos pėdsakų. Ankstesni tyrinėjimai Pilies g. namo 42 aplinkoje vykdyti 1980–1981 G. Gendrėno, 1984 V. Juodagalvio, 1996 A. Astrausko ir 2003 m. A. Vaicekausko.

4,8–6,4 m ilgio ir 2,2–3,7 m pločio netaisyklingos formos patalpa orientuota ŠV–PR kryptimi.

Iki 1–1,3 m gylio kastas maišytas XVIII–XX a. sluoksnis. Žemiau, maždaug iki 1,9 m gylio (H_{abs} 102,00 m) fiksuotas sluoksniuotas pilkos, tamsiai pilkos ir juodos žemės horizontas su molio linzėmis, degėsiais, smulkiomis griuvenomis. Sluoksnyje surasta daug buitinės keramikos ir koklių fragmentų, datuotų XVI a. antroja puse – XVII a. Apie 1,95–2,5 m gylyje (H_{abs} 101,89–101,34 m) fiksuotas 0,4–0,55 m storio juodos žemės, degėsių, gyvulių kaulų sluoksnis. Po juo – maišyto smėlio bei rudos žemės su sutręsusia mediena, degėsiais, gyvulių kaulais sluoksnis. Archeologinių radinių šiuose sluoksniuose nebuvo. 3,8 m gylyje (H_{abs} 100,04 m) pasiektas smėlio įžemis.